

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001616	CEIP de Escarabote	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Relixión Católica	4º Pri.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	8
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	9
4.1. Concrecións metodolóxicas	14
4.2. Materiais e recursos didácticos	16
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	17
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	17
6. Medidas de atención á diversidade	18
7.1. Concreción dos elementos transversais	19
7.2. Actividades complementarias	20
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	21
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	22
9. Outros apartados	22

1. Introducción

Desde a Relixión Católica pretendemos contribuír á formación integral do alumno, desenvolvendo especialmente a súa capacidade transcendente, facilitándolle unha proposta de sentido para a súa vida e iluminando o fundamento daqueles valores comúns que fan posible unha convivencia libre, pacífica e solidaria.

É propio da ensinanza relixiosa a súa preocupación pola calidade da educación que se imparte desde a infancia.

Esta programación está pensada para levar a cabo co alumnado de 4º de E.Primaria, este centro recibe ó alumnado de Escarabote e arredores, Escarabote é un dos núcleos de poboación mais grandes do Concello de Boiro, a maior parte das familias viven do mar. O nivel sociocultural das familias é moi dispar peero con tendencia a medio.

Coa incorporación da área de Relixión ao currículo de Educación Primaria, a lexislación educativa en España é coherente coa Declaración Universal dos Dereitos Humanos de 1948, que reconece o dereito de todos a unha educación integral e o dereito preferente das familias para elixir o tipo de educación que haberá de darse aos seus fillos e fillas. Estes dereitos e liberdades fundamentais están así recoñecidos no Pacto Internacional de Dereitos Económicos, Sociais e Culturais de 1966 e a Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea do 2000. A Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación, ademais, no primeiro apartado do seu artigo único, asegurou o cumprimento efectivo dos dereitos da infancia segundo o establecido na Convención sobre os Dereitos do Neno. Son referencias básicas do dereito internacional ratificadas polo Estado español. Cumprise así o establecido na Constitución española de 1978 no seu Título primeiro sobre dereitos e liberdades fundamentais, no referido á liberdade relixiosa e o dereito á educación.

Neste marco, o ensino da Relixión Católica propónse como área curricular de oferta obrigatoria para os centros escolares e de libre elección para as familias. Forma parte da proposta educativa necesaria para o pleno desenvolvemento da personalidade dos alumnos e alumnas. Coa súa identidade e natureza, a área de Relixión Católica, en liña cos fins propios da Educación Primaria, favorece o proceso educativo do alumnado, contribuíndo á súa formación integral e ao pleno desenvolvemento da súa personalidade. Propón, especificamente, contribuír á autonomía persoal e ao proxecto vital, con liberdade e responsabilidade, en diálogo coa antropoloxía cristiá. Responde á necesidade de comprender e mellorar a nosa tradición cultural, as súas expresións e significado, en contextos plurais e diversos. E complementa a necesaria educación en valores humanos e cristiáns que orienta o despregamento dunha identidade persoal autónoma e asertiva e á súa inserción nas contornas comunitarias de pertenza.

Esta área na escola caracterízase polas súas contribucións educativas expostas en liña cos obxectivos, fins e principios xerais e pedagóxicos do conxunto da etapa, tamén coas competencias clave. Coas aprendizaxes do currículo, inspirados na antropoloxía cristiá, enriquecese o proceso formativo dos nenos e nenas, se así o elixiron as súas familias: accédese a aprendizaxes culturais propios da tradición relixiosa e da contorna familiar que contribúen a madurar a identidade persoal; a aprendizaxes de hábitos e valores, necesarios para a vida individual e social; e a aprendizaxes vitais que dan sentido humano e cristián á vida e forman parte do necesario crecemento interior. Estas achegas do currículo de Relixión Católica, á luz da mensaxe cristiá, responden a un compromiso de promoción humana coa inclusión de todos, fortalecen o poder transformador da escola e supoñen unha contribución propia ao perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico.

O currículo da área de Relixión Católica é resultado do diálogo da Teoloxía, fonte epistemolóxica que proporciona os saberes básicos esenciais para unha formación integral na escola inspirada na visión cristiá da vida, con outras fontes curriculares, especialmente a psicopedagóxica, que orientan o necesario proceso educativo na Educación Primaria. O deseño curricular da área de Relixión Católica tivo en conta o contexto global que está a vivir a educación nas primeiras décadas do século XXI: dialogou co marco europeo de educación nas súas competencias clave de 2018 e quere integrarse no seu horizonte de 2025, deixouse interpelar pola sensibilidade dos obxectivos de desenvolvemento sostible e a cidadanía global e intercultural, e tivo en conta a oportunidade de reimaxinar os futuros da educación dando prioridade o aprender a ser e a vivir cos outros. Á vez, deixouse afectar polos compromisos do Pacto Educativo Global, promovido pola Igrexa católica, que subliña a centralidade da persoa nos procesos educativos, a escoita das novas xeracións, a acollida de todas as realidades persoais e culturais, a promoción da muller, a responsabilidade da familia, a educación para unha nova política e economía e o coidado da casa común. Especialmente, o noso currículo ábrese ás iniciativas eclesiais da Misión 4.7, sobre a ecoloxía integral, e do Alto Comisionado para a Fraternidade Humana conformado por diversas relixións para construír a casa común e a paz mundial. Desta maneira, o ensino da relixión católica, mantendo a súa peculiaridade e a esencia do diálogo fe-cultura e fe-razón que a caracterizou na democracia, acolle os signos dos tempos e responde os desafíos da educación neste século XXI.

A estrutura do currículo de Relixión Católica intégrase no marco curricular da nova ordenación, e é análoga ás das outras áreas e materias escolares, contribuíndo como estas a o desenvolvemento das competencias clave a través dunha achega específica. É un currículo aberto e flexible para facilitar a súa programación nas diferentes contornas e

centros educativos.

Exponse, en primeiro lugar, as seis competencias específicas propias da área de Relixión Católica. Son comúns para todas as etapas, propoñen gradualmente aprendizaxes de carácter cognitivo, instrumental e actitudinal; e permiten o desenvolvemento das competencias clave en Educación Primaria. Algunhas competencias específicas están centradas na formación da identidade persoal, cultivan as dimensións emocionais e afectivas e promoven que cada alumno e alumna conforme con autonomía, liberdade e empatía o seu proxecto vital, inspirado pola antropoloxía cristiá. Outras subliñan a dimensión social e cultural, necesaria para o despregamento da personalidade individual e a construción responsable e creativa das contornas socioculturais desde a mensaxe cristiá de inclusión e fraternidade. E outras propoñen a visión cristiá da vida, o coñecemento de Xesucristo e da Igrexa, e contribúen a unha síntese da fe cristiá capaz de dialogar con outros saberes e disciplinas escolares.

En segundo lugar, propóñense os criterios de avaliación que están directamente relacionados coas competencias específicas.

En terceiro lugar, propóñense os saberes básicos necesarios para alcanzar a proposta formativa da área de Relixión Católica. Estes saberes constitúen os coñecementos, destrezas e actitudes necesarios para o logro das competencias específicas.

No currículo, os saberes básicos preséntanse organizados en tres bloques. O primeiro bloque xira en torno ao descubrimento da vida e da autonomía persoal, á luz da mensaxe cristiá, que se enriquece con valores de liberdade, responsabilidade, comunicación das emocións e ideas propias. O segundo bloque expón o coñecemento da contorna, o encontro cos outros e o coidado dun mesmo e dos demais para crecer en harmonía e comuñón. O terceiro bloque facilita a comprensión da tradición social e a identidade cultural para aprender a vivir con outros, a respectar a natureza, construír contornas inclusivas e diversas e construír a casa común.

Finalmente, as orientacións metodolóxicas e para a avaliación da área de Relixión Católica establecen unha proposta didáctica en liña coas outras áreas da etapa e as situacións de aprendizaxe. A súa programación constitúe unha oportunidade para incorporar as realidades máis próximas dos centros educativos e da contorna, para expor a programación didáctica da área de Relixión Católica en proxectos e ámbitos máis globalizados. As propostas metodolóxicas de aprendizaxe cooperativa, aprendizaxe baseada en proxectos e por ámbitos curriculares que poidan realizarse facilitarán un acceso máis inclusivo e universal á aprendizaxe.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir, identificar e expresar os elementos cruce da dignidade e a identidade persoal en situacións vitais próximas, a través de biografías inspiradoras e relatos bíblicos de alcance antropolóxico, para ir conformando a propia identidade e as súas relacións con autonomía, responsabilidade e empatía.	1-3			1-4	1-2-5		2-3	3
OBX2 - Descubrir, recoñecer e estimar a dimensión socioemocional expresada na participación en diferentes estruturas de pertenza, desenvolvendo destrezas e actitudes sociais tendo en conta algúns principios xerais da ética cristiá, para a mellora da convivencia e a sustentabilidade do planeta.	2-5	3	5	3	3	1-2-4	1	
OBX3 - Identificar e interpretar as situacións que prexudican ou melloran a boa convivencia, analizándoas coas claves persoais e sociais da proposta cristiá, para fomentar o crecemento moral, a cooperación cos demais e o desenvolvemento de valores orientados ao ben común.	1-5		3	1	3	3-4	1	3

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Comprender e admirar o patrimonio cultural nalgunhas das súas expresións máis significativas, gozando da súa contemplación, analizando o universo simbólico e vital que transmiten, para valorar a propia identidade cultural, promover o diálogo intercultural e xerar creacións artísticas.	4	3		2-3		3		1-2-4
OBX5 - Explorar, desenvolver e apreciar a propia interioridade e experiencia espiritual, recoñecendo nas propias emocións, afectos, símbolos e crenzas, coñecendo a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeu cristián e doutras relixións, para favorecer o autoconhecimento persoal, entender as vivencias dos outros e promover o diálogo e o respecto entre as diferentes tradicións relixiosas.	1				1-3-5	3	2	1-3
OBX6 - Comprender os contidos básicos do cristianismo, valorando a súa contribución á sociedade, para dispoñer dunha síntese persoal que permita dialogar, desde a propia identidade social e cultural, con outras tradicións relixiosas e áreas de coñecemento.	2-3		4	1	4-5	1-4	3	1

Descrición:

As competencias clave incluídas no Perfil de Saída son a adaptación ao sistema educativo español das competencias clave establecidas na Recomendación do Consello da Unión Europea. Esta adaptación responde á necesidade de vincular estas competencias cos retos do século XXI, cos principios e finalidades do sistema educativo establecidos na LOE e co contexto escolar, xa que a Recomendación fai referencia á formación permanente que debe producirse ao longo da vida. , mentres que o Perfil fai referencia a un momento preciso e limitado do desenvolvemento persoal, social e educativo do alumnado: a etapa de educación básica. Con carácter xeral, debe entenderse que a consecución das competencias e obxectivos fixados na LOMLOE para as distintas etapas educativas está vinculada á adquisición e desenvolvemento das competencias clave incluídas neste Perfil de Saída, que son as seguintes:

- Competencia en comunicación lingüística.
- Competencia plurilingüe.
- Competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñaría
- . - Competencia dixital.
- Competencia persoal, social e de aprender a aprender.
- Concurso cidadán.
- Competencia emprendedora.
- Competencia en conciencia e expresión cultural.

A transversalidade é unha condición inherente ao Perfil de Saída, no sentido de que toda aprendizaxe contribúe á súa consecución. Do mesmo xeito, a adquisición de cada unha das competencias clave contribúe á adquisición de todas as outras. Non existe unha xerarquía entre elas, nin se pode establecer unha correspondencia exclusiva cunha única área, ámbito ou materia, senón que todas elas se materializan na aprendizaxe das distintas áreas, ámbitos ou materias e, á súa vez, adúciense e desenvólvense a partir de a aprendizaxe que se produce no seu conxunto.

Os descritores operativos das competencias clave constitúen, xunto cos obxectivos da etapa, o marco de referencia desde o que se concretan as competencias específicas de cada área, ámbito ou materia. Esta vinculación entre descritores operativos e competencias específicas permite a avaliación destas últimas para determinar o grao de adquisición das competencias clave definidas no Perfil de Saída e, polo tanto, a consecución das competencias e obxectivos previstos para a etapa.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE RELIXIÓN

1. Descubrir, identificar e expresar os elementos clave da dignidade e da identidade persoal en situacións vitais

próximas, a través de biografías inspiradoras e relatos bíblicos de alcance antropolóxico, para conformar a propia identidade e as súas relacións con autonomía, responsabilidade e empatía.

O descubrimento de todas as dimensións que conforman a identidade persoal é unha aprendizaxe fundamental para desenvolver o obxectivo da educación integral. Propón recoñecer e comprender as propias experiencias, as raíces familiares e culturais, e as relacións co medio social e natural. Implica aprender a identificar e xestionar as emocións, os afectos, os valores, así como as limitacións, que forman parte da experiencia persoal e social, para madurar a autonomía persoal. Significa aprender a expresar, utilizando diferentes linguas, experiencias vitais coidando a autonomía e a empatía. Neste proceso de crecemento é importante espertar os valores da dignidade humana e cultivar o respecto e a inclusión de todos en harmonía coa propia identidade persoal. No desenvolvemento desta competencia xoga un papel fundamental o descubrimento da interioridade e as súas consecuencias para a autonomía persoal e as relacións co medio. Este proceso educativo reclama o descubrimento de actitudes e virtudes que se propoñen desde a visión cristiá da persoa e da vida, por exemplo, a través de biografías inspiradoras, sobre todo de santos, e relatos bíblicos sobre a mensaxe de Xesús de Nazaret. A adquisición gradual desta competencia supón ter desenvolvido autonomía e identidade persoal; ter adquiridos valores e normas de convivencia inclusiva, hábitos de traballo individual e en equipo; ter desenvolvido as súas capacidades emocionais en todos os ámbitos da personalidade; e lograron uns hábitos de vida saudable e de consumo responsable sendo conscientes das súas propias necesidades físicas e emocionais.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descubrir, recoñecer e estimar a dimensión socioemocional expresada na participación en diferentes estruturas de pertenza, desenvolvendo habilidades e actitudes sociais tendo en conta algúns principios xerais da ética cristiá, para a mellora da convivencia e a sustentabilidade do planeta.

O recoñecemento da dimensión socioemocional e da pertenza a diversas estruturas sociais (familia, escola, grupos de amigos, comunidade eclesial, etc.) constitúe unha aprendizaxe imprescindible na educación integral. Implica o descubrimento, a aceptación e estima da natureza social da persoa. Implica recoñecer que a dignidade humana deriva dereitos e implica responsabilidades, tal e como se expresa na Declaración Universal dos Dereitos Humanos. Propón aprender a xestionar a propia autonomía persoal, coas ideas e a toma de decisións propias, coas doutras persoas e colectivos, coa familia e con outros ámbitos sociais e culturais. Nese proceso de maduración é necesario discernir os valores democráticos e aprender a respectar a diversidade social e relixiosa, asumindo o desenvolvemento da identidade persoal nas relacións e vínculos cos demais con actitudes de respecto e inclusión. O desenvolvemento desta competencia implica a adquisición de habilidades e habilidades sociais, a toma de decisións comunitarias, a resolución pacífica de conflitos, a integración de actitudes de participación e solidariedade. A área de Relixión Católica propón os principios e valores do ensino social da Igrexa para contribuír ao ben común, á plena realización humana e á sustentabilidade do planeta. A adquisición desta competencia supón ter preparado, como desenvolvemento da autonomía e da identidade persoal, o exercicio activo da cidadanía e o respecto dos dereitos humanos, do mesmo xeito que o pluralismo das sociedades democráticas supón valorar, desde a ética cristiá, as diferenzas entre as persoas e as sociedades. , entre diferentes culturas e relixións.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar e interpretar situacións que prexudiquen ou melloren a boa convivencia, analizándoas coas claves persoais e sociais da proposta cristiá, para favorecer o crecemento moral, a cooperación cos demais e o desenvolvemento de valores orientados ao ben común.

A análise e denuncia das situacións de exclusión, inxustiza ou violencia nos nosos contornos, para propoñer oportunidades de inclusión para todos, especialmente para as persoas máis necesitadas, é unha aprendizaxe fundamental na área de Relixión Católica. En consecuencia, as propostas de autonomía persoal, dignidade humana cos seus dereitos e liberdades, convivencia democrática con valores de xustiza e solidariedade e respecto á diversidade cultural e relixiosa pódense afondar e fundamentar nos valores da mensaxe cristiá. O proxecto de Deus anunciado en Xesucristo, irmandade universal, proporciona un horizonte transcendente que confirma o noso compromiso cos obxectivos de desenvolvemento sostible e cos dereitos humanos. Estas claves persoais e sociais da proposta cristiá súmanse á aprendizaxe da persoa e da sociedade, coas súas actitudes e valores, fundamento da experiencia relixiosa e da tradición cristiá. A antropoloxía cristiá, coa súa proposta social e escatolóxica, constituirá a inspiración dos coñecementos, habilidades e actitudes desta competencia específica. O desenvolvemento desta competencia específica proporciona os criterios para a análise e o informe de todas as situacións de marxinación ou desigualdade entre homes e mulleres; propón virtudes morais para a mellora e a construción do ben común. Isto implica educar a propia visión da realidade para percibir as consecuencias do propio comportamento, asumindo actitudes de responsabilidade, xustiza social e cooperación.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprender e admirar o patrimonio cultural nalgunhas das súas expresións máis significativas, gozando da súa

contemplación, analizando o universo simbólico e vital que transmiten, para poñer en valor a propia identidade cultural, promover o diálogo intercultural e xerar creacións artísticas.

A comprensión e admiración das culturas, en calquera das súas expresións sociais, artísticas, éticas e relixiosas, constitúe unha aprendizaxe esencial no obxectivo escolar da educación integral. Trátase de recoñecer as expresións culturais máis significativas do medio, admirar a súa beleza e significado. Implica a valoración de linguas diversas para expresar experiencias e sentimentos, ideas e crenzas, configurando a identidade das persoas e das sociedades. Propón a contemplación de diversas linguaxes artísticas e culturais para utilizalas na expresión da autonomía e da identidade persoal. É necesario desenvolver o sentido crítico para comprender as diversas manifestacións culturais e cultivar a creatividade para expresar experiencias persoais e sociais en diversas linguaxes comunicativas. Esta competencia específica da Relixión Católica contribúe ao desenvolvemento da autonomía persoal e social promovendo a liberdade de expresión, a creatividade, o respecto e a admiración pola diversidade e o diálogo intercultural. Este proceso formativo implica o coñecemento da relixiosidade popular, as celebracións relixiosas do medio e o patrimonio cultural da Igrexa que conforman a nosa identidade cultural. A adquisición desta competencia pasa por harmonizar a construción da autonomía e da identidade persoal coa aprendizaxe da convivencia cos demais en contextos culturais diversos; ter entendido o pluralismo propio das sociedades democráticas; desenvolveron actitudes de autoconfianza e iniciativa persoal; e acadaron valores para apreciar de forma responsable a cultura, o diálogo intercultural e interrelixioso.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolver e apreciar a propia interioridade e experiencia espiritual, recoñecéndoa nas propias emocións, afectos, símbolos e crenzas, coñecendo a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeocristiá e doutras relixións, para favorecer o autocoñecemento persoal, comprender experiencias dos demais e promover o diálogo e o respecto entre as distintas tradicións relixiosas.

O cuidado e valoración da dimensión espiritual da natureza humana, manifestada en emocións, afectos, símbolos e crenzas, é unha aprendizaxe esencial da formación integral. Propón explorar e desenvolver esta dimensión espiritual no conxunto de todas as dimensións da personalidade humana. Implica recoñecer, aprender a xestionar e expresar en varias linguas as emocións e sentimentos relacionados coa transcendencia e a experiencia relixiosa. Supón explorar, desenvolver e apreciar a propia interioridade para cultivar experiencias de silencio e contemplación. Este desenvolvemento espiritual e moral é un dereito de todos os nenos e nenas, tal e como recoñece o artigo 27 da Convención sobre os Dereitos do Neno, articulando a responsabilidade primordial das familias e dos Estados de garantir un nivel de vida adecuado para as súas condicións físicas, psíquicas, desenvolvemento espiritual, moral e social. O desenvolvemento desta competencia inclúe o espertar espiritual na construción da autonomía e identidade individuais e o descubrimento da relación con Deus. A experiencia relixiosa propónse como unha oportunidade formativa no desenvolvemento de todas as dimensións humanas. Neste obxectivo ocupa un lugar esencial o coñecemento de figuras relevantes da Biblia, da tradición cristiá e doutras relixións. A adquisición desta competencia supón a proposta da visión cristiá da vida, unha das finalidades educativas do ámbito escolar de Relixión Católica, explorando as posibilidades persoais, familiares, sociais e culturais da relixión á hora de discernir posibles respostas a preguntas sobre a sentido da vida. Tamén implica coñecemento e respecto pola pluralidade relixiosa e o diálogo intercultural.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprender os contidos básicos do cristianismo, valorando a súa contribución á sociedade, para ter unha síntese persoal que permita o diálogo, desde a propia identidade social e cultural, con outras tradicións relixiosas e ámbitos de coñecemento.

Comprender os contidos fundamentais da mensaxe cristiá, así como os doutras tradicións relixiosas, facilitando o diálogo intercultural e a convivencia na diversidade, constitúe unha aprendizaxe esencial para a educación da cidadanía global. Esixe que os desenvolvementos da autonomía persoal e a responsabilidade social exércense con total liberdade e cun exercicio saudable do sentido de pertenza. Implica un coñecemento crítico do cristianismo e das relixións en contextos de pluralidade. Propón que estas crenzas e valores relixiosos poden contribuír ao desenvolvemento autónomo e persoal do propio proxecto de vida. A relevancia destes coñecementos sobre a relixión e a súa presenza na escola, recoñecidos polo Consello de Europa, contribúen ao desenvolvemento das competencias clave e á educación integral. Este concurso ofrece unha primeira aproximación consciente ás crenzas e valores da fe cristiá, aberta ao diálogo, e mostrando a súa relación cos coñecementos doutras áreas escolares. O coñecemento de Xesucristo, a Historia da Salvación e a Igrexa serán aprendizaxes necesarias no desenvolvemento desta competencia. A adquisición desta competencia, desde a perspectiva cristiá, contribúe ao coñecemento e valoración dos valores e normas de convivencia; prepárase para o exercicio activo dunha cidadanía que respecte os dereitos humanos; adentra para o diálogo intercultural e interrelixioso; e prepárase para a vida en contextos de pluralidade, mantendo as propias conviccións e crenzas con pleno respecto ás dos demais.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Novo curso, novos retos!	A Creación desde a perspectiva da fermosa tarefa de vivir con responsabilidade, coidando do mundo que nos rodea. Como asumo responsabilidades no coidado das persoas e da natureza. Coido a miña casa e a casa común (entorno natural e social, como casa común)	14	5	X		
2	Cantos parecidos Contigo!	Personaxes amigos de Deus. Alianza do pobo de Deus no A.T e N.T. Como se comunicou Deus no A.T: Relatos de Samuel e o Rei David A Biblia, como libro sagrado para os cristiáns. E como fonte de inspiración para ser mellores persoas. Coidado,	16	6	X		
3	O mellor agasallo para Nadal!	CALENDARIO LITÚRXICO. Advento e Nadal. O tempo de Nadal como fonte de inspiración artística: elaboración de manualidades propias destas datas coma 1 Belén con materiais reciclados e personaxes que portan carteis de bos desexos. Tarxeta de felicitación ás familias. Observamos personaxes do Nacemento, en cadros	15	5	X		
4	Seguindo teus pasos!	Xesús e os demais. A responsabilidade de todos para con todos Traballamos as situacións inxustas vistas desde a solidariedade e o Amor de Xesús cos relatos Bíblicos e interpretación na aula, da misericordia, a solidariedade, o perdón e o amor coas parábolas.	14	5		X	
5	Mirando desde a madeira da túa Cruz!	CALENDARIO LITÚRXICO: COARESMA, PASCUA E RESURRECCIÓN Traballamos a felicidade e gozo de adquirir o que se espera.	15	5		X	
6	Contigo, un grande equipo!	Reflexionamos sobre as vocacións A igrexa e os sacramentos. Valorar a súa importancia como Comunidade que continuou coa misión de Xesús, recoñecendo positivamente súas tradicións e a contribución á Diocese. Atención especial da Igrexa aos que mais sofren.	14	5			X
7	Celebrando tamén compartimos!	Unidos a Deus e con alegría, celebramos a Vida e a misión da Igrexa. Manifestacións tradicionais e culturais da zona: advocacións á Maria, patrón/patroa...	12	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Novo curso, novos retos!	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Desenvolver sensibilidade sobre o valor da vida e da igual dignidade do ser humano, e o seu papel no coidado da natureza, tomando como modelo personaxes bíblicos e da tradición cristiá.	- Propon accións para coidar a natureza que o rodea - Preocúpase polos compañeiros/as, especialmente polos mais desprotexidos	TI	100
CA1.12 - Valorar a Igrexa como comunidade que continuou coa misión de Xesús resucitado, desde as primeiras comunidades cristiás ata a actualidade, recoñecendo as súas celebracións, tradicións e contribucións sociais.	- É quen de aplicar as boas accións seguindo as ensinanzas de Xesús, como modelo - Implícase no coidado dos demais e da contorna		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá. - A dignidade do ser humano. - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura. - A relación de Xesús coas persoas do seu tempo. - Aprecio da importancia de vivir a fe en comunidade para a persoa crente. - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común. - O coidado da contorna natural e social como casa común.

UD	Título da UD	Duración
2	Cantos parecidos Contigo!	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e expresar a través de composicións orais, escritas e artísticas os elementos clave da dignidade e a identidade persoal, relacionándoas con diferentes situacións vitais, tendo en conta biografías e relatos bíblicos de vocación e misión.	-Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen a vontade de Deus. -Compara a actitude de personaxes bíblicos traballados, con situacións persoais propias	TI	100
CA1.11 - Comprender a importancia da alianza de Deus co pobo de Israel que ten a súa continuación en Xesucristo, e as súas achegas sociais e culturais na historia.	-É quen de definirse como un ser social creado/a polo Amor de Deus -Enumera características do perdón, do coidado ou da solidariedade de Deus en algúns relatos bíblicos. Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá. - A centralidade da persoa na mensaxe cristiá. - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura. - Antigo e Novo Testamento. - A importancia da alianza de Deus co pobo de Israel. - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común. - A proposta moral cristiá para a vida en sociedade.

UD	Título da UD	Duración
3	O mellor agasallo para Nadal!	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Colaborar e promover cos demais a análise de situacións que prexudican ou melloran a convivencia e a posta en marcha de accións responsables que favorezan a construción dun mundo máis equitativo e inclusivo.	- Narra con detalle distintas situacións que melloran a convivencia e facilitan a tarefa aos demais. - Colabora cos compañeiros /as con mais dificultades na elaboración da manualidade de Nadal	TI	100
CA1.11 - Comprender a importancia da alianza de Deus co pobo de Israel que ten a súa continuación en Xesucristo, e as súas achegas sociais e culturais na historia.	- Entende que a Biblia é imprescindible para coñecer a historia do pobo de Israel, antes do nacemento de Xesús. - Recoñece a importancia dos relatos bíblicos para comprender moitas accións sociais e culturais que celebramos nestas datas, e ao longo de todo o ano litúrxico		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá. - A importancia da familia e a comunidade como fonte de felicidade. - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura. - Transmisión do sentimento relixioso a través da música e as artes. - Tipos de oración: características e diferenzas. - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común. - Actitudes de respecto e inclusión para crear contornas de convivencia intercultural.

UD	Título da UD	Duración
4	Seguindo teus pasos!	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Apreciar as relacións sociais como fonte de felicidade e desenvolvemento persoal, tomando como punto de partida os relatos sobre a comunidade de Xesús de Nazaret, os Apóstolos e a Igrexa, asumindo responsabilidades no coidado das persoas e do planeta.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza, comenta e crea relatos onde transporta á actualidade as parábolas do fillo pródigo e, do fariseo e o publicano - Esfórzase no coidado dos demais - Recoñece que nos pequenos detalles está o respecto a natureza 	TI	100
CA1.9 - Recoñecer e valorar o encontro cos demais como oportunidade para o desenvolvemento da propia interioridade, tendo como referencia os encontros de Xesús de Nazaret.	<ul style="list-style-type: none"> - Busca, e comenta detalles da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos - Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e as explica aos compañeiros/as 		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá. - Técnicas de mediación para a resolución pacífica de conflitos á luz do Evanxeo. - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura. - Xesús anuncia o Reino de Deus: fraternidade e misericordia. - A importancia do perdón para a construción de relacións sociais sólidas, solidarias e fraternas. O sacramento da reconciliación. - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común.

Contidos
- Unha mirada cristiá á realidade: a toma de conciencia das situacións sociais inxustas.

UD	Título da UD	Duración
5	Mirando desde a madeira da túa Cruz!	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Adquirir destrezas e habilidades sociais que potencien a súa inclusión no grupo e contornas culturais próximos, a través da lectura de pasaxes bíblicas do Novo Testamento e a análise de comportamentos de coidado, responsabilidade, solidariedade e perdón.	- Analiza distintas situacións das lecturas das pasaxes bíblicas e é quen de relacionalas coa actualidade - É quen de interpretar, na aula, os distintos papeis dos personaxes máis importantes da Semana Santa	TI	100
CA1.10 - Identificar as virtudes e actitudes que axudan a un crecemento persoal e espiritual, a través do autoconecemento e do acceso a outras experiencias de personaxes da tradición cristiá.	- É quen de gardar silencio e facer un pequeno retiro cara seu interior para sentirse observador da Cruz de Xesús - Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación de Amor e obediencia co Pai		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá. - Toma de conciencia da experiencia persoal e do modo de relacionarnos cos demais e con Deus. - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura. - Identificación de diversos símbolos e tradicións relixiosas, en torno ao calendario litúrxico e os sacramentos. - A relación de Xesús coas persoas do seu tempo. - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común. - Ética do coidado: a responsabilidade, a compaixón, o perdón e o amor.

UD	Título da UD	Duración
6	Contigo, un grande equipo!	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Distinguir algúns dos valores propios do cristianismo e a súa presentación en pasaxes dos evanxeos, para aplicar a cooperación e a mediación, a resolución pacífica de conflitos e a construción do ben común en situacións próximas.	<ul style="list-style-type: none"> - Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos mais necesitados e os enfermos, nos textos que lemos do Novo Testamento. - Diferencia valores propios dun cristián, como seguidor de Xesús - Axuda aos seus compañeiros/as como así facían os Apóstolos e os 1° cristiáns entre eles 	TI	100
CA1.8 - Observar nas celebracións litúrxicas, os espazos sacros e os sacramentos da Igrexa elementos esenciais do cristianismo, poñéndoos en relación coa vida de Xesús e a tradición da Igrexa.	<ul style="list-style-type: none"> - Vincula algúns símbolos, significados e momentos na celebración eucarística - Admira distintas expresións do patrimonio cultural e da relixiosidade na contorna, valorando súa achega ao enriquecemento da Cultura 		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá. - Relatos bíblicos de vocación e misión. - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura. - Relatos bíblicos que describen a vida de Xesús de Nazaret cos Apóstolos e as primeiras comunidades cristiás. - A Igrexa, Pobo de Deus, como comunidade que vive e celebra. O sacramento da Eucaristía. - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común. - Hábitos e actividades para o logro dos obxectivos de desenvolvemento sostible á luz da ética cristiá.

UD	Título da UD	Duración
7	Celebrando tamén compartimos!	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Admirar diferentes expresións do patrimonio cultural e da relixiosidade popular, recoñecendo a súa beleza e o seu significado relixioso e a súa vinculación con textos bíblicos, valorando a súa achega á identidade cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística. - Recoñece a importancia do valor artístico e cultural da arte relixiosa na súa contorna e na Diocese 	TI	100
CA1.12 - Valorar a Igrexa como comunidade que continuou coa misión de Xesús resucitado, desde as primeiras comunidades cristiás ata a actualidade, recoñecendo as súas celebracións, tradicións e contribucións sociais.	<ul style="list-style-type: none"> - É quen de analizar o vínculo entre a mensaxe de Xesús e as tradicións e celebracións en comunidade, da Igrexa - Identifica asociacións sen ánimo de lucro da contorna como expresión de amor e fraternidade polos demais 		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá. - As relacións cos outros como oportunidade de autocoñecemento e crecemento persoal. - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura. - María, Nai da Igrexa. - Obras artísticas que representan momentos da tradición bíblica e que son configuradoras da súa identidade cultural. - Valor cultural e artístico do patrimonio da diocese. - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común. - Proxectos de servizo e solidariedade promovidos pola Igrexa.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Coa LOMLOE promocionase unha metodoloxía que fomente a aprendizaxe competencial cun tratamento transversal da educación en valores, do desenvolvemento sostible, da igualdade entre mulleres e homes, da igualdade de trato e non discriminación e da prevención da violencia contra as nenas e as mulleres, do acoso e do ciberacoso escolar, así como a cultura de paz e os dereitos humanos.

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; como docente paso a ser xestor/a de coñecemento do alumnado, e o alumno/a adquire un maior grao de protagonismo, para que adquire as competencias adecuadas á súa idade. Por iso partirei dos coñecementos que ten o alumnado e da súa experiencia e, utilizarei, cando sexa posible, unha aprendizaxe por descubrimento. Prepara ao alumnado para a vida, ensinándoos a comprender e valorar con espírito crítico.

Non pode existir unha formación integral e, polo tanto, unha educación de calidade, se non se desenvolven todas as capacidades inherentes ao ser humano, entre as cales se encontra a capacidade transcendente; por iso, debemos ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que serán base para construír a súa identidade e a dos outros. E axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se realicen estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesitan para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Ademais, a aprendizaxe competencial en Relixión completárase cunha metodoloxía indagativa: con traballo cooperativo e interdisciplinar. Polo tanto, intentarei, establecer unha fonte de conexión entre as distintas áreas pódome de acordo con outros mestres/as para algunhas actividades comúns e a través da realización de proxectos, conseguir RETOS.

E, coma os contidos da área de Relixión Católica están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción, en experiencia, en vivencia e aplicalo na medida do posible a contextos próximos aos alumnos.

Polo tanto, nas consideracións metodolóxicas debo atender aos seguintes aspectos:

a) OS PRINCIPIOS METODOLÓXICOS

1) Partir do nivel de desenvolvemento do alumnado. Cunha metodoloxía activa, personalizada e, inclusiva, que preste especial atención á diversidade do alumnado e con actividades que teñan sentido para o alumnado xa que partiremos dos problemas e as situacións reais da aula

2) Asegurar aprendizaxes dinámicas, construtivas e significativas, e globalizadoras. Que axuden a desenvolver todas as capacidades do alumno/a: ver, xulgar e actuar correctamente sobre si mesmos, os demais, a sociedade e o medio que os rodea.

Valorando a reflexión e o pensamento crítico do alumnado para facilitar a significatividade do aprendido e a súa aplicabilidade á vida. E, de xeito progresivo, baseándose no principio de continuidade. Ao mesmo tempo, esíxeme coñecer as necesidades, intereses e o nivel de desenvolvemento dos nenos e nenas, preparándoos para unha aprendizaxe ao longo de toda a vida. O aprender a aprender, desde a aprendizaxe colaborativa entre alumnado e mestre/a, e desde a cooperación no traballo especialmente para a resolución de problemas que poidan xurdir na convivencia de aula.

En reli, os alumnos/as iníciase no desenvolvemento da busca do sentido último da vida enraizada no profundo do ser, irán descubríndoo nos símbolos e signos do seu contorno, no progreso do curso e na humanización consciente, na linguaxe narrativa da Biblia, nos modelos cristiáns de identificación, e de forma máis concreta, na persoa de Xesucristo e a súa presenza na comunidade cristiá. Por todo iso, deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o traballo en grupo colaborando cos seus compañeiros/as, como unha forma de vivenciar e experimentar todo o que fai referencia ao sentido da vida, á dimensión crente vivida desde un sentido comunitario.

3) Partindo dunha metodoloxía aberta e flexible, para favorecer que sexa unha aprendizaxe autónoma.

Baseada en proxectos. Conectada coa vida, e lúdica, que esperte o entusiasmo e interese por saber.

Moi participativa, e con formas de organización que a favorezan. Así penso que fomentarei o seu espírito de colaboración e responsabilidade.

4) Potenciando a actividade. Facilitando a reflexión á hora da acción e, posibilitando que o alumno/a chegue a facer aquelas actividades que aínda non é capaz de realizar só/soa, pero si coa axuda convinte (zona de desenvolvemento potencial) se pode. O mesmo tempo proporei maior participación dos nenos/as na aula mediante a lectura de textos en voz alta e exposición explicativas dos seus traballos ó resto dos compañeiros e compañeiras, fomentado desde o voluntariado.

Para todo isto:

- Partirei da avaliación inicial, específica e global. Analizarei os seus coñecementos previos.

- Motivarei adecuadamente. Creando situacións que conecten cos seus intereses e expectativas, partindo das súas propias experiencias. Propiciando un clima de comunicación, cooperación e harmonía nas relacións e, despertando unha motivación intrínseca que potencie o gusto por aprender.

Para conseguilo, promoverei o interese desde a motivación, o estímulo e o traballo tanto persoal como en equipo, base do crecemento persoal, orientando ao alumnado para que se valore a si mesmo/a, e descubra as súas aptitudes e acepte as súas limitacións, respectando seus ritmos e estilos de aprendizaxe. Con proxectos significativos e desde a resolución colaborativa de problemas.

- Fomentarei a zona de desenvolvemento potencial na adquisición dos novos coñecementos. É importante que o alumno se implique directamente no proceso de ensino aprendizaxe, que saiba marcarse os seus propios obxectivos e que sexa capaz, progresivamente, de autoavaliar o seu proceso de aprendizaxe, e coa finalidade de fomentar súa autonomía

- Un punto que considero importante é que tamén atendenderei ao seu ámbito emocional, facilitando que adquira técnicas de autorregulación das súas propias emocións pois forma parte da súa educación integral, e promoverá o desenvolvemento da súa correcta autoestima.

- Terei en conta as características persoais de cada alumno/a. No artigo 4, Ensino básico sinálase cando tal diversidade requírao, adoptaranse as medidas organizativas, metodolóxicas e curriculares pertinentes (...) conforme aos principios do Deseño universal de aprendizaxe

b) O AGRUPAMENTO DOS ALUMNOS/AS

- Gran grupo.

- Pequeno grupo.

- Traballo de mesa individual...

Os criterios de distribución do alumnado na aula este curso estableceréinos cada día en función de cal sexa a actividade que se desenvolva, e/ou segundo as características e necesidades do alumnado en base a natureza disciplinar da actividade. Establecerei agrupamentos fixos e, variarán segundo o criterio que teña establecido cada titor/a na súa aula, ou preferiblemente de xeito individual en último caso.

c) ORGANIZACIÓN DE ESPAZOS E TEMPOS

Adaptado aos alumnos/as. Tendo en conta as súas preferencias, características e capacidades en todo momento.

Preverei as distintas situacións xerando na aula un ambiente físico de aprendizaxe grato, afectivamente significativo e esteticamente agradable que lle permita ao alumnado sentirse cómodo, seguro e acollido no tempo que dura cada sesión de Relixión.

Será unha organización o mais flexible posible, adaptándose á idade, actividade, motivación...

Pretendo que os nenos/as sexan dinámicos e se sintan motivados nas clases de Reli, tanto a nivel individual como en grupos reducidos ou gran grupo; deste xeito se amosará a parte activa, creativa e participativa do alumnado.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recursos persoais e humanos
Recursos espaciais
Distintos recursos materiais
Material non específico. Material do medio natural, de refugallo...
Material informático e recursos tecnolóxicos
Recursos dixitais e medios audiovisuais

Os materiais curriculares axeitaranse aos tipos de contidos, ás características e necesidades específicas de cada contexto educativo e, especialmente ás características individuais do noso alumnado, atendendo ao artigo 4 da LOMLOE. Ensino básico sinalarase cando tal diversidade o requira, adoptaranse as medidas organizativas, metodolóxicas e curriculares pertinentes (...) conforme aos principios do Deseño universal de aprendizaxe.

Estes materiais permitirán distintos graos de uso; para iso, serán o máis diversos posible, e ofrecerán múltiples posibilidades de utilización en función das necesidades de cada situación e momento. Entre outros, para o correcto desenvolvemento desta programación precisaremos:

Material específico e convencional da aula: Encerado, mesas, sillas, paneis, xogos e puzzles, Biblioteca de aula...

*Material impreso, coma os libros: a Biblia (infantil e xuvenil), contos, cómics, libros de personaxes sagrados, xogos de cartas (a vida de Xesús), parábolas en láminas de cores...

*Material informático e medios audiovisuais. Tecnoloxía da Aprendizaxe da Información (TAC) e TIC: ordenador con conexión a internet, canón de vídeo, app, Biblia infantil, CDs, páxinas web, Biblia on line, xogos informáticos, a miña aula virtual e blogue, películas animadas do Antigo e do Novo Testamento...

*Material non específico: Estarán presentes nas aulas elementos do medio natural e sociocultural que favorezan o vínculo coa identidade do alumnado e creen un ambiente significativo, ademais de espertar o interese por explorar e experimentar cos elementos que as nenas e os nenos teñen ao seu dispor. Podemos clasificalo en natural (o que recolleemos no patio, nunha saída... como pedriñas, follas para decorar nas datas de Nadal...). E, material reciclado. Isto é material que daremos unha segunda vida reutilizándoo na aula para diferentes actividades lúdicas dentro da nosa clase de relixión (ademais traballamos o tema transversal de educ. para o consumo e a educación ambiental) Ex: vasos de iogur, tapas de botella, botellas de plástico pequenas, rolos de papel hixiénico... para que o alumnado, coa nosa revisión, sexa quen de elaborar os propios xogos ou adornos.

*Materiais diversos: que se utilizarán nas ocasións que así o requira o tema a traballar, para fomentar a motivación. Por exemplo: xornais, láminas, fotografías,...

*Recursos persoais ou humanos: Alumnado con ganas e ilusión por aprender, mestres colaboradores e familias ou visitas, e institucións locais, axudarán no mellor aproveitamento de todas as posibilidades da nosa contorna.

*Material funxible variado: lapis, goma de borrar, folios brancos, folios de cores, papel charol, papel de seda, papel pinocho, cartolinas, plásticos transparentes, ceras, rotuladores, plastilina, cola, pegamento, tesoiras,...

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A o comezo de curso preciso partir dos coñecementos previos que ten o meu alumnado e válome da avaliación inicial para determinar o nivel de coñecementos previos e o grao de desenvolvemento das competencias básicas en cada neno/a.

A avaliación inicial ao principio de cada curso, fareina con actividades lúdicas moi sinxelas

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	14	16	15	14	15	14	12	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Seguirase a Orde do 26 de maio de 2023, pola que se actualiza a normativa de avaliación, recollen a necesidade da selección dos criterios de avaliación e dos contidos establecidos na programación didáctica da área para o deseño das actividades de ensino, aprendizaxe e avaliación e dos métodos pedagóxicos que debe asegurar, neste nivel, o desenvolvemento das competencias clave. A avaliación das competencias clave na área de Relixión Católica contribúe ao desenvolvemento por parte do alumnado do adecuado grao de adquisición das competencias clave, tendo en conta as seguintes relacións curriculares:

1. A avaliación constituirá unha práctica habitual e permanente dirixida a obter e rexistrar datos relevantes que faciliten a toma de decisións encamiñadas á mellora dos procesos de ensino e de aprendizaxe do alumnado, tanto no ámbito individual como no colectivo.

2. A avaliación do proceso de aprendizaxe será global, continua e formativa:

a) Global: a valoración da aprendizaxe debe referirse ao grao de adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos.

b) Continua: ser coñecedor do progreso e das dificultades de aprendizaxe que presenta cada alumna e alumno durante todo o proceso educativo. levaréina a cabo día a día, tanto de maneira global da marcha da clase, como individualizada, mediante os instrumentos: observación das actitudes dos alumnos/as, habilidades e destrezas adquiridas, traballo de clase, seguimento do caderno, e algunha proba obxectiva. Servirá para ver se acadan obxectivos e competencias previstos e ademais para comprobar se se segue co tema ou hai que retomar aspectos que non quedan claros

c) Formativa: empregar a información sobre a evolución da aprendizaxe do alumnado para reorientar, axustar e mellorar o proceso de aprendizaxe adaptándoo as características persoais de cada alumna e alumno.

3. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos das áreas e da etapa na avaliación das áreas ou dos ámbitos serán os criterios de avaliación que figuran no anexo II do Decreto 155/2022, do 15 de setembro.

Os referentes no caso do alumnado con adaptación curricular serán os incluídos na devandita adaptación, sen que isto poida impedirle a promoción ao curso ou á etapa seguinte.

4. Promoverase o uso xeneralizado de técnicas e instrumentos de avaliación variados, diversos e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva de todo o alumnado.

Os criterios de cualificación son os instrumentos que se utilizan para obter o resultado da cualificación do alumnado nunha determinada avaliación. Estes instrumentos (que estableceréi con escalas de observación, rexistros, rúbricas... segundo a consecución do logro de maior a menor grao) permitiránme recoller información relevante sobre os resultados de aprendizaxe e en base aos seguintes criterios de cualificación:

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

a) Parte actitudinal: 45%

Aproveitamento do tempo.

Esfuerzo e participación con interese en cada sesión.

Respecto aos mestres/as e aos compañeiros/as

Respecto ás normas de funcionamento na clase.

Atende e participa nas explicacións.

Responde as preguntas orais / escritas (competencia en comunicación lingüística)

b) Parte conceptual. Análise das producións individuais: 15%

O traballo está completo e correxido. Presentación e limpeza.

Realización das tarefas e actividades cumprindo as normas da clase (plásticas, escritas, orais..)

c) Parte procedimental (actividades mais prácticas): Manualidades, xogos, actividades coas novas tecnoloxías 40% (competencia dixital):

Con boa actitude, traballo, esforzo, motivación...

Móstrase con interese por facer actividades novas e de distinta índole...

Cos resultados obtidos dos instrumentos que medimos na avaliación asignarase unha cualificación.

O método de avaliación será o de avaliación continua, onde o alumno/a será avaliado constantemente. Desta avaliación xurdirán as diferentes cualificacións por trimestre e a final. As Cualificacións serán segundo a citada Orde, os resultados da avaliación expresarase nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas e suficiente (SU), ben (BE), notable (NT) ou sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos achegaráselles, con carácter informativo, unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

5. Se en calquera momento do curso, como consecuencia do proceso de avaliación continua, se detectase que o progreso dunha alumna ou dun alumno non é o axeitado, estableceranse as medidas máis adecuadas dirixidas a garantir a adquisición das aprendizaxes imprescindibles para continuar o seu proceso educativo.

Criterios de recuperación:

Non teño alumnado que recuperar.

Se en calquera momento do curso, como consecuencia do proceso de avaliación contínua, se detectase que o progreso dun alumno ou alumna non é o axeitado, recibirá os apoios necesarios para recuperar as aprendizaxes que non alcanzase con pautas que faciliten o progreso na aprendizaxe, con xogos mais manipulativos, actividades lúdicas con propostas sinxelas e de reforzo...

Se ensaiaran diferentes agrupamentos, Asamblea , pequeno grupo ,grupo medio ,traballo por parellas conseguindo garantir a adquisición das aprendizaxes imprescindibles para continuar o seu proceso educativo.

Tras aplicar as medidas ordinarias suficientes, adecuadas e personalizadas para atender o desfasamento curricular ou as dificultades de aprendizaxe do alumno ou alumna, solicitaréi axuda ao equipo de orientación do centro e ao titor/a do alumno/a para organizar un plan específico de reforzo para que, durante o resto de curso, poida alcanzar o grao de adquisición das competencias correspondentes.

6. Medidas de atención á diversidade

1. Co obxecto de reforzar a inclusión e asegurar o dereito a unha educación de calidade, nesta etapa poñerase especial énfase na atención individualizada aos alumnos e alumnas, na detección precoz das súas necesidades específicas e no establecemento de mecanismos de apoio e reforzo para evitar a permanencia nun mesmo curso, particularmente en contornas socialmente desfavorecidas.

2. Corresponderá igualmente ás administracións educativas establecer a regulación que permita aos centros adoptar as medidas necesarias para responder as necesidades educativas concretas dos seus alumnos e alumnas,

tendo en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe.

3. As administracións educativas impulsarán que os centros establezan medidas de flexibilización na organización das áreas, os ensinós, os espazos e os tempos, e promovan alternativas metodolóxicas, a fin de personalizar e mellorar a capacidade de aprendizaxe e os resultados de todo o alumnado.

4. Ditas medidas, que formarán parte do proxecto educativo dos centros, estarán orientadas a permitir que todo o alumnado alcance o nivel de desempeño esperado ao termo da Educación Primaria, de acordo con o Perfil de saída e a consecución dos obxectivos da Educación Primaria, polo que en ningún caso poderán supoñer unha discriminación que impida a quen se beneficie delas promocionar ao seguinte ciclo ou etapa.

5. Os mecanismos de apoio e reforzo que deberán poñerse en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe serán tanto organizativos como curriculares e metodolóxicos. Entre eles poderán considerarse o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo.

6. Adoptaranse medidas curriculares e organizativas inclusivas para asegurar que o alumnado con necesidade específica de apoio educativo poida alcanzar os obxectivos e as competencias da etapa. En particular, favorecerase a flexibilización e o emprego de alternativas metodolóxicas no ensino e a avaliación da lingua estranxeira, especialmente con aquel alumnado que presente dificultades na súa comprensión e expresión.

Igualmente, estableceranse as medidas máis adecuadas para que as condicións de realización dos procesos asociados á avaliación adáptense ás necesidades deste alumnado.

O currículo da materia de Relixión Católica, tamén nas súas orientacións metodolóxicas, aposta por unha educación personalizada, que pon á persoa no centro de todos os procesos educativos. Isto esixe acompañar a cada alumno e alumna tendo en conta a súa personalidade e o seu propio ritmo de aprendizaxe, acoller e coidar a súa experiencia persoal, familiar e social, respectar a súa autonomía e liberdade, promovendo os vínculos cos demais para crecer individual e comunitariamente. Coa atención personalizada favorécese o compromiso e a implicación dos propios estudantes no seu proceso de coñecemento, atendendo a todas as dimensións da personalidade de maneira integrada. En concreto, a materia de Relixión Católica atende e acompaña o desenvolvemento da interioridade, a espiritualidade, e a experiencia relixiosa do alumnado. Entre outros recursos para esta aprendizaxe con valor persoal, pódese utilizar na aula a elaboración do porfolio do talento e dinámicas para aprender a pensar, de educación emocional e de escoita activa, a implementación da clase investida, a xeración de actividades metacognitivas, a gamificación e a aprendizaxe experiencial.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - Tolerancia, respecto e compañerismo	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a superación de desigualdades por razón de xénero...	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Igualdade entre mulleres e homes	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Educación para a PAZ.	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Fomento da creatividade e formación estética	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Educación para o respecto ao medio ambiente. Educación ambiental	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Comprensión da lectura	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Expresión oral e escritas, positivas	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.9 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sostible	X	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Fomento do emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X	X
ET.14 - Educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual	X	X	X	X	X	X	X
ET.15 - Fomento do espírito científico	X	X	X	X	X	X	X
ET.16 - Educación para a utilización responsable do tempo libre e de lecer	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Ao traballar os mesmos descritores operativos que as demais materias, a materia de Relixión pode integrarse como una materia nos proxectos de interdisciplinaria e o traballo por ámbitos. Nos propios saberes recóllese a relación de con outras disciplinas

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Conmemoracións	Festas do calendario litúrxico (Advento, Nadal, Coresma, S.Sta e Pascua) e do calendario escolar.	X	X	
Os cinco sentidos na lectura e no patio	Saídas ao patio que faremos con obxectivo de admirar a beleza do mundo que nos rodea e ler distintos textos bíblicos	X	X	X
Xogos cooperativos	Sairemos ao patio a realizar xogos para afianzar os valores cristiáns	X	X	X

Observacións:

Ó longo do curso levaranse a cabo as actividades complementarias, aprobadas na PXA e quedando abertas a posibles actividades complementarias e extraes colares que xurdan ó longo do curso. Estas novas actividades serán aprobadas seguindo a normativa vixente, farámolo na CCP.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Realizo a miña programación de aula de forma coherente e meditada.
A adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico.
Metodoloxía empregada
Aplico diversas metodoloxías para promover o aprendizaxe activo.
Realizo actividades baseadas no aprendizaxe cooperativo.
Potencio a participación dos alumnos na aula.
Vínculo o aprendizaxe ca vida real.
Utilizo a avaliación para favorecer a aprendizaxe.
Fomento a autoavaliación e a coavaliación.
Priorizo os valores cristiáns e procedementos, sobre os conceptos
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Emprego na dinámica de aula os recursos e materiais dos que dispón.
Medidas de atención á diversidade
Adapto as actividades a diversidade da aula.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Creo e comparto materiais didácticos para apoiar o aprendizaxe.
Respeto os aspectos confidenciais da miña profesión
Evito calquera maneira de discriminación cara o alumnado, familias e co equipo docente.
Asumo as funcións do meu posto de traballo
Busco un clima de benestar cos meus compañeiros.
Outros
Reflexiono sobre o meu exercicio docente establecendo puntos febles e fortes.
Realizo formación para mellorar como profesional máis alá da que me proporciona e suxire o centro.

Descrición:

Na ORDE do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 155/2022, do 15 de setembro, establécese a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa. No seu art.26 especificase a avaliación do proceso de ensino e da práctica docente dentro deste marco e tendo como fin a avaliación do proceso de ensino e da propia práctica basear-se no análise e valoración da miña intervención educativa nas aulas para adaptala ás características e necesidades do alumnado.

Así, na miña programación didáctica establezo os anteriores indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente. Estes indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente tereinos en conta para realizar o seguimento das programacións didácticas.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Realizarase o seguimento a través da aplicación Proens, farase na medida do posible, ao remate de cada situación de aprendizaxe, asegurando que se completou ao finalizar o trimestre. Os datos recollidos no seguimento permitirán tomar decisións cara á programación do seguinte curso académico.

9. Outros apartados

1. Nada que destacar

-